

**DISCURSUL
DOMNULUI MIRCEA GEOANĂ,
MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE,
LA CONFERINȚA „TINTELE ROMÂNIEI ÎN PROCESUL DE
INTEGRARE EUROPEANĂ”**

**Institutul European din România
București, 21 iulie 2003**

**Excelentele voastre,
Distinsi invitați și profesori,
Dragi studenți,**

Vreau să spun de la început că, pentru România și Bulgaria, Președinția italiană reprezintă nu doar o miză colosală, ci și așteptarea confirmării sintagmei politice a unei Europe în 27. Dacă ceea ce ne-am propus - împreună cu Comisia Europeană și statele membre - se va îndeplini și vom reuși să obținem la Consiliul European de la Bruxelles care va marca finalul acestei Președinții, decisive pentru România și Bulgaria, o confirmare a încheierii negocierilor cu UE în 2004, vom avea o confirmare politică și strategică a conceptului unei Europe în 27. Miza este colosală! Contăm pe susținerea prietenilor noștri din Europa și aș dori să mulțumesc ambasadorului Spaniei, domnul Jesus Atienza Serna, prezent aici, și ministrului de externe spaniol, doamna Ana Palacio, care ne-a vizitat ieri, pentru exprimarea unui sprijin excepțional și constant pentru țara noastră.

Evident dezbaterile europene sunt pentru România, ca și pentru alte state candidate, mai mult decât o dezbateri cu privire la negocieri, la închiderea capitolelor sau la date ale integrării. Pentru mine și pentru colegii mei din MAE misterul cronologiei integrării României în Uniunea Europeană începe, în mare măsură, să se risipească. Cred că putem să încheiem negocierile anul viitor și sunt sigur că vom putea adera la Uniunea Europeană în 2007. Adevărata întrebare este, însă, ce fel de Românie se va integra în UE, la ce fel de Europă vom adera și care va fi calitatea integrării noastre? Este o întrebare mai profundă, este o întrebare mai complexă, și este, de fapt, marele proiect de societate al României moderne. Integrarea noastră în Occident, modernizarea României și miza pentru clasa politică românească și pentru elitele românești de astăzi este dacă vom putea aduce decență și prosperitate **acestei generații** de români și nu o eternă promisiune pentru viitoarele generații. Miza este terminarea acestui ciclu nesfârșit de dezvoltări întrerupte și intrarea într-un lung ciclu istoric, politic și economic de dezvoltare și modernizare a acestei națiuni. Aceasta este, de fapt, adevărata miză a dezbaterii noastre de astăzi.

In al doilea rând, primul ministru spunea, cu foarte multă acuitate, acum câteva săptămâni, că problematica europeană nu mai este o chestiune de politică externă. Sunt de acord. Este în principal o dezbatere de politică internă. Este o dezbatere a societății românești și, de aceea, cred că în această perioadă - așa cum foarte bine face Institutul European - trebuie să începem o campanie susținută, metodică și intensă de comunicare publică internă și internațională, despre rolul și ambiția României în Europa. Trebuie să transferăm dezbaterea europeană într-o dezbatere la nivelul societății românești. Orice se va întâmpla în Europa, orice se întâmplă astăzi în Europa va avea un impact direct și nemijlocit asupra vieții românului de pe stradă. Nu mai este o dezbatere ezoterică, abstractă, este o dezbatere profundă care ne va influența destinul și viața. Nu avem voie să o tratăm superficial, nu avem voie să o lăsăm numai în apanajul diplomaților, oricât de buni sau de performanți am crede noi că suntem.

De asemenea, cred ca trebuie să încercăm să învățăm cu multă deschidere și modestie de la cei care au parcurs acest drum cu succes. De aceea, am făcut propuneri în acest sens guvernelor țărilor care s-au integrat în ultimele decenii cu mare succes în Uniunea Europeană. Am făcut o astfel de solicitare Spaniei și ne-a fost acordat ieri, în mod oficial, sprijinul spaniol pentru un Plan de Acțiune comun româno-spaniol pentru cooperare europeană. Am făcut același demers acum o săptămână la Dublin, pe lângă partenerii noștri irlandezi, dar și în Portugalia și Grecia, obținând răspunsuri pozitive. Cred, de asemenea, că înființarea Forumului civic european în România reprezintă o interfață naturală pentru transferul de *know how* și de *lecții învățate* de la țările care au obținut un succes absolut fenomenal în procesul de integrare europeană.

In egală măsură, cred că este obligația noastră să învățăm, cu mai multă modestie, de la partenerii noștri din Europa Centrală care sunt cu un pas înaintea noastră în procesul integrării (de la prietenii slovaci, unguri, polonezi, și nu numai). Să încercăm să lucrăm mai îndeaproape, mai strâns cu partenerii noștri bulgari, în ciuda unor accente uneori de mică rivalitate regională pe care le considerăm ca fiind neesențiale și pe care dorim să le evităm cu totul în perioada următoare.

Au existat temeri în anumite cancelarii, și uneori chiar și la București, cu privire la posibilitatea complicării agendei integrării României, prin alăturarea la cuplul România-Bulgaria și a altor țări din Balcanii de Vest sau din spațiul nostru geografic. Nu avem o problemă de concurență cu nimeni! Principala competiție a României este cu ea însăși și vom fi, sunt convins, împreună cu partenerii noștri bulgari, în 2007, într-o Europă în 27.

In egală măsură, cred că principala și unica modalitate de a promova interesul național românesc într-o lume globalizată și într-o Europă integrată este tocmai situarea României în interiorul structurilor europene și euro-atlantice. Nimeni

nu-și mai poate promova interesul național singur. Nici țările foarte mari nu-și pot promova interesele naționale strict prin mijloace naționale și individuale. Singura șansă a României, și a țărilor ca România din spațiul nostru european, de a avea o voce respectată și influentă în lume este de a face parte din acest club al democrațiilor occidentale și al țărilor dezvoltate. Deci, celor cărora le este uneori teamă că vom abandona unele elemente de suveranitate - ceea ce vom face și va trebui să dezbaterem acest lucru la nivelul societății noastre în mod sincer și deschis - trebuie să le spunem că, în schimbul unor transferuri parțiale și uneori aparent dureroase, obținem ceva mult mai important. Câștigăm un loc la masa principală a decidenților lumii contemporane. Aceasta este miza pe care o avem în fața noastră prin integrarea în UE, dar și în Alianța Nord - Atlantică.

În al treilea rând, nu trebuie să pornim în această luptă nici cu iluzii, dar nici cu complexe. Suntem într-un proces de imensă competiție pentru recuperarea timpului pierdut. Timpul istoric pierdut și timpul economic pierdut. Nu este vorba doar despre acești ultimi ani de tranziție complicată - și vreau să-i salut pe toți cei care într-o formă sau alta au avut un rol în tranziția României din '89, din mediul politic, academic, universitar sau diplomatic. Trebuie să încercăm să avem împreună cu partenerii noștri din Europa Centrală o concepție concertată de *catching-up*. De aceea, cred că pe lângă transferarea în dezbateră internă românească a grilei Agendei Lisabona de competitivitate, va trebui probabil să încercăm, împreună cu țările Europei Centrale, să promovăm o agendă regională de tip Lisabona, de recuperare a handicapului care există încă între „Europa celor 15” și „Europa celor 27” (în principal cele zece țări foste comuniste din Europa Centrală, mai puțin Malta și Cipru). Avem nevoie de o sub-agendă națională, dar și de una regională pentru recuperarea timpului pierdut, altfel integrarea noastră se va face cu importante costuri și presiuni concurențiale. Trebuie să găsim răspunsuri în interiorul societății, dar și în interiorul zonei noastre geografice.

România dorește să se integreze într-o Europă puternică cu un rol global și cu o voce respectată la nivel internațional. Dorim să contribuim la o dezbatere privind un multilateralism pragmatic. Aici nu vorbim de ideologii și ortodoxisme unilaterale și multilaterale, ci vorbim de o singură manieră rezonabilă de a conduce afacerile acestei planete într-o eră a globalizării, o societate globală cu reguli proprii. De aceea nici instinctele unilaterale și nici ortodoxia multilaterală nu sunt răspunsul. Va trebui să investim mai mult în profilul internațional al Europei, inclusiv în zona de apărare. Va trebui să recunoaștem că trebuie să construim o relație transatlantică echilibrată împreună cu partenerii noștri americani și nu împotriva lor. Va trebui să recunoaștem că avem un rol și o obligație de a da răspunsuri de etică și bună guvernare la nivel global. Europa are această calitate de a propune un model social și un model de competitivitate care, fiind complementar modelului propus de Statele Unite, poate să ofere, totuși, o soluție lumii contemporane. Nu dorim să fim doar un alt nume în jurul mesei „celor 27”, așa cum nu dorim să fim un nume oarecare la

masa celor 26 de la NATO. Dorim să facem parte din instituții care funcționează și care au relevanță pentru membrii lor și pentru întreaga comunitate internațională.

Am salutat conceptul strategic pe care Javier Solana l-a prezentat la Salonic. Credem că este un pas important, necesar și pe care România îl salută așa cum spuneam. Avem nevoie de mai mult curaj în problematica Orientului Mijlociu. Trebuie să evităm situația în care America este concepută ca superputerea militară, iar Europa ca puterea economică care produce cecurile de plată pentru proiectele de reconstrucție și dezvoltare ale Orientului Mijlociu. Numai împreună Europa și America pot răspunde provocărilor pe care le induce stabilizarea întregii zone a Orientului Mijlociu. Consider că Orientul Mijlociu nu este doar Orientul Mijlociu în sensul strict geografic al noțiunii, ci el se întinde din Africa de Nord până în Afganistan și Asia Centrală. România are un rol și o obligație de a se implica în această ecuație geostrategică. Dacă nu vom reuși să găsim împreună - în Europa și cu partenerii noștri de peste Atlantic - o soluție pentru problemele Orientului Mijlociu atunci întreaga noastră credibilitate ca model global de dezvoltare va fi pusă la îndoială. Terorismul va continua să înflorească și oferta Occidentului de democrație, de capitalism, de societate deschisă va fi, mai devreme sau mai târziu, pusă la îndoială. Nu avem voie să lăsăm un vid ideologic în Orientul Mijlociu. Avem nevoie de o propunere constructivă care să recunoască specificitatea culturală și religioasă a acestei zone și să încurajăm elitele moderate ale acestor țări să ni se alăture pentru alegerea unui model care să ne permită să răspundem sfidărilor de securitate cu care ne confruntăm.

Domnul ambasador Ronca a vorbit deja despre obligațiile României și despre sprijinul pe care îl avem pentru consolidarea frontierei răsăritene a Europei extinse care trebuie să fie mai puțin permeabilă pentru crima organizată și imigrația ilegală. Este perfect adevărat. Va trebui, însă, să găsim acel echilibru între fortificarea frontierelor noastre și permiterea continuării dialogului de idei, de valori, relațiilor comerciale dintre România și partenerii și prietenii noștri de dincolo de granițele Europei extinse. România nu are nici un fel de interes ca ușile Europei și ale NATO să se închidă în spatele nostru după ce vom fi intrat. România are obligația morală, istorică și strategică de a sprijini țările din Balcanii de Vest (în principal, pe vecinii noștri din Serbia-Muntenegru, dar și celelalte țări precum Albania, Macedonia sau Croația) pentru a deveni cât mai repede membri ai Uniunii Europene și membri ai NATO. România are o obligație istorică față de Republica Moldova.

Va trebui să ne întărim, să ne fortificăm frontierele. Va trebui să găsim împreună cu partenerii noștri europeni modalitățile de a-i ține aproape de noi și, împreună, aproape de Europa, pe cei de dincolo de granița noastră răsăriteană (Republica Moldova, Ucraina). România are obligația și interesul de a se implica mai activ în zona bazinului Mării Negre și în zona Caucazului. Este o zonă de o

importanță geostrategică fără precedent și salutăm interesul renăscut al Uniunii Europene pentru aceste zone, inclusiv pentru soluționarea așa-numitelor conflicte înghețate din Transnistria sau din Nagorno Karabakh. Este salutară intensificarea prezenței și influenței Uniunii Europene în aceste zone. România va continua să sprijine aceste demersuri.

Să ne întoarcem puțin la dimensiunea internă a integrării României în Uniunea Europeană. Evident că toată energia noastră în aceste luni decisive se va concentra pe încheierea capitolelor de negocieri. Și aici vreau să spun cât de mult apreciem munca pe care Comisia Europeană și reprezentanții săi la București o depun împreună cu noi. Nu este o muncă ușoară, este o muncă cu un imens bagaj tehnic, pentru că intrăm în faza de maximă complexitate tehnică și de maximă intensitate politică a discuțiilor noastre privind integrarea în Uniunea Europeană. În spatele capitolelor financiare, pe care sperăm să le vedem concretizate cât mai curând, se ascunde nu numai un imens efort de negociere, de tehnicalitate, dar se ascunde și o mare miză politică.

Pentru noi, trebuie să devină o prioritate și perioada 2005-2007. Și spun acest lucru nu doar datorită faptului că, în această perioadă, va trebui să declanșăm o campanie de lobby susținut în țările deja membre la acea dată în vederea obținerii ratificării Tratatului de Aderare în Parlamentele celor 25. Aceasta este o perioadă decisivă, în care va trebui să reflectăm la momentul integrării efective. Va fi perioada în care va trebui să pregătim administrația pentru momentul aderării efective, să schimbăm filosofia de alocare a resurselor în societatea românească. Și, cum spune românul, așa cum ne așternem, așa vom dormi. Așa cum negociem și ne pregătim astăzi, așa vom opera în Uniunea Europeană. Miza este cu adevărat colosală!

Tot în perioada 2005 - 2007 vom asista la o dezbatere crâncenă în Europa cu privire la viitoarele perspective financiar-bugetare, la reforma Politicii Agricole Comune și, în general, la întreaga filozofie a fondurilor structurale și de coeziune. Este important să fim pregătiți pentru această dezbatere.

În egală măsură cred că trebuie să ne gândim și la perioada de după 2007! Deși pare să fie cu un ciclu politic ceva mai departe, acest moment este, practic, mâine! Cred că ceea ce fac partenerii și prietenii noștri din Europa Centrală reprezintă pentru noi repere foarte importante și, de aceea, am cerut ambasadelor noastre în capitalele statelor care se vor alătura Uniunii Europene la 1 mai anul viitor, să punem bazele unor mecanisme sistematice de consultare și transfer de *know how* cu privire la impactul integrării.

La 1 mai 2004, CEFTA va pierde țări importante. Cred că este în interesul României să transferăm filosofia de relativ succes a CEFTA către Europa de Sud-Est și cred că, în timpul președinției românești a SEEC, de anul viitor, va trebui să fim ambițioși și, împreună cu partenerii noștri europeni, să încercăm să

propunem un exercițiu similar pentru Europa de Sud Est - un SEEFTA (South East Europe Free Trade Agreement).

Este necesară, de asemenea, o dezbatere la nivelul societății civile, cu mediile economice românești și străine, cu privire la transferul de la vechea economie la noua economie în România.

Avem un talent ingineresc remarcabil în zona de IT, de „*engineering*”. Va trebui să încercăm să le sprijinim mai mult.

Vom avea, în continuare, sectoare economice care vor trebui restructurate, dar trecerea graduală la noua economie este o chestiune absolut vitală pentru competitivitatea României în perioada următoare. Cred în egală măsură în migrația economică – există o confuzie terminologică pe care aș vrea să o clarific astăzi: migrația, în sens european, reprezintă deplasarea legală a forței de muncă în statele europene. Eu cred că România - în pofida unor probleme de migrație ilegală pe care le-a provocat în unele țări europene și cărora încercăm să le găsim împreună soluții - are un interes deosebit în sprijinirea unei piețe a muncii flexibile în Europa. Este o chestiune legată evident de crearea de locuri de muncă pentru români, dar și de deschiderea pieței românești pentru forța de muncă din alte părți. În câțiva ani de zile România va începe să devină o țintă predilectă pentru imigrație ilegală și nu va mai fi doar o țară de tranzit de imigrație ilegală de la Răsărit sau din Asia către Europa de Vest.

În al doilea rând, aș spune că, inclusiv din punct de vedere al politicilor macro și a drumului nostru către euro-zonă și către moneda euro, lucrurile sunt deja relativ clare. Putem anticipa o anumită evoluție a acestor politici pentru anii următori.

Sunt probleme care ar trebui dezbătute încă de pe acum. Aș mai spune, în final, doar câteva cuvinte despre modul în care România va trebui să se transforme, să treacă de la o filosofie de primitor de asistență tehnică, intelectuală, la cea de donator și chiar de exportator de model european. La MAE, dar și la alte instituții, împreună cu partenerii noștri europeni, dar nu numai, ne aflăm într-un proces de reconfigurare a profilului strategic, politic și diplomatic al României ca membru al NATO și al Uniunii Europene. Am fost criticat când am afirmat că ambiția mea este să văd România, într-un anumit orizont de timp, devenind a șaptea țară a Europei, pe măsura potențialului său demografic. Zâmbim uneori autoironic sau autoindulgent când vorbim despre astfel de lucruri, dar aceasta trebuie să fie, cred eu, ambiția noastră și, de aceea, România care a trecut prin multe lucruri complicate de-a lungul istoriei, dar și în ultima perioadă, trebuie să-și construiască un profil de țară generoasă, un profil de țară care știe să-și ajute vecinii și prietenii, a cărei societate civilă românească să poată transfera din experiența sinuoasă și complicată a tranziției românești. Trebuie să spunem tuturor că atunci când crezi cu intensitate în destinul tău european, poți reuși.

Interesul României este să ne vedem vecinii din Balcani și de la Răsărit devenind partenerii noștri în structurile europene și euro-atlantice.

Repet, România trebuie să-și schimbe profilul, încercând să devină mai încrezătoare în forțele proprii. Cred că va trebui să încercăm să ne reprimăm tentația de a ne considera poate mai puțin performanți decât alții. Poate că suntem astăzi, dar vă spun că nu avem nici un fel de problemă de cod genetic național care să ne împiedice să fim performanți în Europa de mâine și chiar în Europa de astăzi.

Revenind la subiectul principal al Conferinței de astăzi, integrarea europeană, cred că cel mai important, cel mai prețios avut politic pe care îl avem în această țară este consensul clasei politice și al opiniei publice românești în jurul ideii europene. Este un "DA" de aur. Este un proiect de societate la care ne putem asocia cu toții și ale cărui beneficii le putem vedea nu numai la nivel național, ci și la nivelul comunităților locale, al individului, al cetățeanului obișnuit. Nu avem voie să creăm așteptări, iluzii și romantisme nefundamentate cu privire la dividendele integrării europene, dar nici nu avem voie să-i lăsăm pe cei care se îndoiesc de ei înșiși sau de noi să pună la îndoială acest prețios capital politic și de emoție pozitivă existent în societatea românească.

Avem o țintă pe care toți românii o împărtășesc și cred că dincolo de diviziunile noastre politice, de lupta noastră politică inerentă unei societăți democratice, acesta este un bun pe care trebuie să-l protejăm. De aceea, dezbaterile pe aceste teme, inclusiv cea de astăzi, sunt cea mai bună investiție în continuarea consensului european de mâine.

Aș vrea să le mulțumesc tuturor celor care au participat la această întâlnire. Nu am dorit să fac doar o declarație de retorică diplomatică, ci am vrut să mă refer la cum văd eu proiectul pe care românii l-au așteptat de multe, multe generații. Avem o șansă să devenim o țară respectată, demnă și prosperă în această Europă a secolului 21. Așa cum punem cărămizile astăzi, așa vom avea edificiul mâine.